

El Coll

Granera

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Quintana del Coll
Alçada: 644m
Alçada: A l'extrem nord-oest del terme, tocant el camí a Monistrol de Calders, prop del seu terme municipal

Coordenades:

Latitud: 41.73863
Longitud: 2.04327
UTM Est (X): 420442
UTM Nord (Y): 4621199

Classificació

Número de fitxa 08095-60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVIII-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA 28921
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.: 08094A00200003
Autoria de la fitxa Adriana Geladó Prat
Data de registre de la fitxa: dc., 17/04/2019 - 02:00

Descripció

Masia aïllada formada per diversos cossos adossats que li confereixen una planta irregular. Presenta un espai de barri o pati interior delimitat amb una tanca d'obra i amb accés des del costat sud-est mitjançant una porta de fusta rectangular protegida amb voladís de teula àrab de dues vessants. El volum principal, de grans dimensions, presenta una coberta de teula àrab de dues vessants, amb el carener perpendicular a la façana principal i està distribuït en planta baixa, pis i golfes. La façana principal, orientada al sud-est, compta amb un portal d'accés d'arc rebaixat adovellat, amb els brancals bastits amb carreus de pedra. La resta d'obertures es corresponen amb finestres rectangulars, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i les llindes planes monolítiques, algunes d'elles amb els ampits motllurats i d'altres amb reparacions efectuades amb maons. Destaca la finestra situada damunt del portal, amb la llinda decorada amb dues creus llatines superposades. Sota seu hi ha una petita obertura rectangular bastida en pedra i disposada a mode d'espitllera. I, en una de les obertures de les golfes, la llinda està gravada amb l'any 1752. La façana nord-est també compta amb obertures rectangulars emmarcades en pedra als tres nivells. Una de les llindes de la planta pis està gravada amb la data 1668. Adossat a la façana sud-est d'aquest cos principal hi ha un volum rectangular amb teulada d'un sol vessant i organitzat en dues plantes. Presenta una obertura rectangular orientada a la façana principal. Té els brancals bastits amb carreus de pedra, l'ampit motllurat i la llinda plana gravada amb l'any 1760. Alhora, la façana sud-oest compta amb finestres rectangulars emmarcades en pedra a la planta baixa i una galeria oberta al pis, amb sostre de llates i bigues de fusta i sostinguda amb tres pilars de pedra, amb les impostes i els capitells motllurats. Adossats a la façana nord-oest del volum principal hi ha dos cossos rectangulars amb teulades d'un sol vessant i organitzats en dos nivells. El de la banda de ponent combina obertures rectangulars emmarcades en pedra amb d'altres bastides en maons, mentre que el de la banda de llevant compta amb una galeria al pis, oberta a l'exterior mitjançant dos arcs de mig punt bastits en maons. Adossat a l'extrem de llevant de la construcció hi ha un volum rectangular amb teulada d'un sol vessant i distribuït en planta baixa, pis i golfes. En general presenta obertures rectangulars emmarcades amb carreus de pedra i amb les llindes planes, tot i que a la façana nord-est també n'hi ha de bastides en maons. Aquesta façana té sortida a una terrassa adossada. El volum també compta amb una galeria oberta al pis superior, sostinguda amb un embigat de fusta i orientada al barri. En aquest mateix parament destaca una llinda gravada amb l'any 1737 a la planta baixa. Del pis destaca una llinda amb la data 1690 i, al seu costat, una altra llinda amb una creu llatina central i gravada amb la següent inscripció: "PERA 1719". Finalment, a l'extrem de migdia de la construcció, hi ha tres petits volums adossats d'entre els que destaca la capella. És rectangular, amb teulada de dues vessants i presenta la façana principal orientada a l'exterior. Compta amb un portal d'accés rectangular, amb els brancals bastits amb carreus de pedra i la llinda plana monolítica. A la part superior hi ha un òcul circular emmarcat en pedra. En general, tots els volums que conformen la construcció estan bastits en pedra desbastada i sense treballar de diverses mides, disposada regularment i lligada amb morter. Les cantoneres estan embellides amb pedra desbastada de mida gran en determinats volums.

Observacions:

Davant l'accés al barri, a l'exterior, hi ha les restes d'una antiga era bastida en cairons. Al començament del camí que dona accés a la masia hi ha una bassa de fang de planta irregular, que s'omple amb l'aigua de pluja. Sota el costat de ponent de la construcció, integrat en una feixa, hi ha un espai excavat a la roca bastit amb una volta apuntada i amb un accés d'arc rebaixat fet de maons i pedra. El camí de Granera a Monistrol de Calders coincideix amb el traçat del GR-177 o Ronda del Moianès.

Història

La primera referència documental relacionada amb el nom de la masia apareix en el fogatge de l'any 1497, en el lloc de Granera i dins de la vegueria de Manresa. Posteriorment, el nom torna a aparèixer mencionat en el fogatge de l'any 1553, en lloc de Sant Martí de Granera i dins de la vegueria de Manresa també. La masia continua apareixent mencionada en la documentació consultada de mitjans del segle XVII. La capella de la masia està dedicada a Sant Josep. Posteriorment, en un mapa confeccionat l'any 1922 pel Servei Geogràfic de la Mancomunitat de Catalunya, el qual està basat en un original elaborat per l'Instituto Geográfico y Estadístico espanyol, la construcció apareix mencionada com "Cal Coll" (Pont, 2016: 49). Segons l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, elaborat per la Generalitat, un dels edificis està identificat amb una masoveria. En ella hi ha dos forns, un datat al segle XVIII i amb volta enrunada i un altre del segle XIX. També hi ha una gran pica per a pastar i una sitja rectangular.

Bibliografia

BARRAL I ALTET, Xavier (2000). Guia del Patrimoni Monumental i Artístic de Catalunya. Volum 1. Baix Llobregat, Barcelonès, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental. Barcelona: Pòrtic, p. 480-481. Font: fons documental del sr. Pere Genescà (còpies de documents datats al segle XVII). GARCIA-PEY, Enric (2004). Granera. Recull toponomàstic. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Institut Cartogràfic de Catalunya, p. 40, 79. GAVÍN I BARCELÓ, Josep M. (1990). Vallès Oriental. Col. Inventari d'esglésies, 23. Barcelona: Pòrtic, p. 70. Granera. Text refós. Normes subsidiàries de planejament, 2000, p. 69 [Inèdit]. "Granerí,saps on és?". La Granària, 44, 2017, p. 35. "Granerí,saps on és?". La Granària, 45, 2018, p. 34. NAVINÉS, Jordi (2014). "Les masies de Granera. Mas El Coll". La Granària, 34, p. 32-34. PONT MONTANER, Ferran (2016). Projecte del Pla especial de catàleg de masies, cases rurals i altres edificacions del municipi de Granera. Document d'aprovació inicial. Barcelona: Diputació de Barcelona, Àrea de Territori i Sostenibilitat, p. 49, 205-210 [Inèdit]. [Http://www.moianes.net/](http://www.moianes.net/) [Consulta: 17-04-2019]. [Http://www.granera.cat/](http://www.granera.cat/) [Consulta: 17-04-2019]. [Http://trailsantllorenc.blogspot.com/](http://trailsantllorenc.blogspot.com/) [Consulta: 17-04-2019].

